

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ-
HIVATAL ES NYOMDA

Cluj, Kolozsvár, St. Barou
L. Pop (Brassai-utca) 10.

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI LAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában

Egész évre — — 620
Félévre — — 320
Negyedévre — — 170
Egy hónapra — — 60
Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 3 lei

Csehszlovákiában

Egy hónapra — 20 ck
Egy szám — 1-20 ck

Cluj-Kolozsvár — VI. évfolyam, 74. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5683. Sziván 10. — 1923. május 25. Péntek

Magyarország életérdeke

Szép és kellemes utazás lehetett Bethlen magyar miniszterelnöknek. Budapesti felhivatalos jelentések szerint rendkívül barátságos fogadtatásban volt része mindenütt, ahol csak megjelent. Nekünk nincs okunk kételkedni a jelentésekben, hiszen a diplomáciai tárgyalások rendszerint barátságos hangon, zökkenők nélkül folynak le, jól párnázott ajtók mögött, nem hallatszik ki onnan egy szó sem és a közvélemény csak szűkszavú bulletinekkel értesül arról, mi történt. A fehér asztalnál pedig Párisban, ép úgy mint Londonban, ezalkalommal is szép, sima szavakat mondtak egymásnak a politikusok és így misem zavarta a gyönyörű kirándulás harmóniáját.

Csak Párisban volt egy kis kellemetlen intermezzo. Bethlen már boldogan fellélegzett a hiten, hogy a külföld mindent elfelejtett és megbocsátott és akkor egyszerre odatolakodik eléje egy zsidó küldöttség és meglobogtatja a kellemetlen kérdést, mi van a numerusz klauszussal? Hallatlan merészség ettől az Alliance Israelitétől, hogy így megzavarta a gyönyörű kirándulást és Bethlen nyilván módfelett fel is volt háborodva miatta. Legalább is erre lehet következtetni abból, amit a zsidó küldöttségnek válaszolt. A miniszterelnök annyira fel lehetett háborodva, hogy teljesen megfeledkezett róla, mit kíván tőle Magyarország érdeke. Megfeledkezett a politikus óvatosságáról is, aki kölcsönt akar felvenni leszegényedett hazájának. Labad kirobbanást engedett legbensőbb érzelmeinek.

Mit is mondott az Alliance, ami Bethlent annyira felháborította? Hogy ne korlátozzák a tanulás szabadságát, mert hiszen az életnek kell eldöntenie, ki alkalmas egy hivatás betöltésére és ki nem. Erre válaszolta Bethlen: Nem, nem, soha. Magyarország nem engedheti meg, hogy a zsidó ifjak szabadon versenyezzenek az élet küzdőterén, mert ez új forradalomra vezetne. „Egyébként se feledjék el az urak (mármost a zsidó urak), akik Magyarország részéről száz éven át a legnagyobb liberálismust tapasztalták és a legnagyobb jótéteményeket élvezték, hogy akkor, amikor az ország bajba jutott, egyetlen lépést sem tettek érdekében és nem tesznek ma sem, amikor üldözik a magyar nepet és intelligenciát. Senki sem kívánhatja tőlünk, tejezte be szellemes fejtegetéseit Bethlen — hogy a numerusz klauszus eltörlésével feláldozzuk életérdekeinket.“ A miniszterelnöki nyilatkozat után most már legalább tudjuk és a külföldi is tudja, mi Magyarország életérdeke. Eddig azt hittük: a legzolt ország újjáépítése, a forradalmakban egymásra uszított szenvedélyek lecsillapítása és általában a háboju sebeinek behegesztése ez az életérdek. De a magyar miniszterelnök azt mondja, nem ez, nem a társadalmi konszolidáció, nem a gazdasági újjáépülés és nem is a szellemi regenerálódás, de elsősorban és főképen az, hogy a zsidó diákok ne járhasanak egyetemre.

Nem hisszük, hogy jó szolgálatot tett Bethlen ezzel a kijelentéssel annak az ügynek, amelynek érdekében utazott. Hiszen a külföldnek is nyitva vannak a szemei és a fülei is hallanak. Ki ad vajjon hitelt annak a vádnak, hogy a magyarországi zsidóság és általában a zsidóság harcot folytat Magyarországon ellen. A külföld nagyon jól tudja, hogy éppen a magyarországi zsidóság volt az, amely a zsidóknál általában szokásos lojalitáson túl is szolgálta befogadó hazája ügyét. A külföld nagyon jól tudja, hogy azok a támadások, amelyekre Bethlen célzott és amelyek egyébként sem a magyarországi zsidóságból indultak ki, nem Magyarország ellen irányultak, hanem a rendszer ellen, amely

ebben a szerencsétlen országban még ma is a gyűlölet és bosszu középkori uralmát tartja ébren. De Bethlen elmondta a vádat Párisban, el kellett mondenia, mert másképen nem okolhatta volna meg a numerusz klauszust. A numerusz klauszust csak hazugsággal lehet megokolni, mert hazugságra épült. Az európai elhanyaglás egyik szomorú jelensége

Bethlen párisi nyilatkozata és szomorú bizonyítványa annak az országnak, amelyet ilyen szellemben kormányoznak. Nem a numerusz klauszus az életérdeke Magyarországnak, ez csak lejjebb csuszattja a lejtőn, de életérdeke, hogy felemelkedjék a gyűlölet posványából és ne lökje el magát az azokat is, akik őszintén az ő javát akarják szolgálni.

Meghosszabbítják a kamarai ülészakot

A parasztpárt kongresszusa. Szóparbaj Michalacho és Constantinescu között. Banu vádjai a zsidó iskolák ellen. Szakadás a néppártban?

(Bukarest, május 24. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap délután minisztertanács volt, amely elhatározta, hogy Titulescu londoni követet bizza meg Románia képviselőivel a népszövetségben a magyar kisebbségek követeléseinek tárgyalásánál.

A minisztertanács jóváhagyta az angol hitelezőkkel a román kereskedők tartozásainak rendezésére kötött megállapodást.

Elhatározta továbbá a kormány, hogy a tisztviselői státuszajavaslatot még a jelen ülészakban letárgyalatja és ha szükséges, az ülészakot egész június ötödikéig meghosszabbítják.

A parasztpárt kongresszusa

Ma délelőtt kezdődött a parasztpárt rendkívüli kongresszusa. A gyűlés délelőtti napirendjén a párt vezéreinek beszámolója szerepelt, mely után a kongresszus helyeslőleg tudomásul vette a vezetőség politikáját.

Délután a kongresszus tárgyalásai szüneteltek, mivel a párt képviselői tagjai a parlament ülésére mentek. A ma esti ülésen a jövőben követendő taktikáról, valamint a többi pártokkal való kapcsolatról fognak tanácskozni.

A beszarábiai állapotok

A kamara tegnapi ülésén Duca miniszter törvényjavaslatot terjesztett elő a gazdasági és erdészeti oktatás reorganizálásáról. Valeanu a nagykereskedők ügyében interpellál, akiket szerinte a kiskereskedők az uszortörvény alapján alaptalan feljelentésekkel zaklatnak. Jacobescu képviselő szóváteszi a beszarábiai közigazgatási állapotokat. Beszarábiában — mondotta — egyes önkényes hivatalnokok a terror rendszerét valószínűsítették meg. Jogtalan letartóztatások, sőt vizsgálati foglyok legyilkolásai is napirenden vannak. Jacobescu ezután felszólította a kormányt, hogy a hatalmukkal visszaélő hivatalnokokat haladéktalanul cseréljék ki.

Meddig lesz még uralmon a liberális párt?

Jacobescu felszólalása után igen érdekes szóparbaj folyt le Mihalache és Constantinescu miniszterek között. Mihalacha felszólalásában éles kritika tárgyává tette az agrártörvény végrehajtását. A törvényt — mondotta — jogtalan módon hajtják végre és a földbirtokosokat a paraszttal szemben előnybe részesítik. Kéri Constantinescu földmívelésügyi minisztert, hogy interpellációjára már a csütörtöki ülésen válaszoljon.

Constantinescu kijelentette, hogy az ügy tanulmányozása hosszabb időt vesz igénybe. A nyári szünet alatt vizsgálat tárgyává teszi az ügyet, az ősi ülészakon kielégítő választ fog adni.

— Nem hiszem miniszter ur, — ríposztogott Mihalache — hogy önnek összej alkalma lesz válaszolni az interpellációmra. Ezért kérem ismételtén, hogy csütörtökön adjon választ.

— Ha ön a miniszterségem tartamára céloz, — vágott vissza Constantinescu — biztosíthatom, hogy még két-három év múlva is módom lesz válaszolni.

— A földmívelésügyi miniszter ur igen optimista, — szólott Mihalache újból — azt hiszem a munkaügyi miniszter nincs ugyanezen a véleményen.

— Ebben a tekintetben megegyezik a véleményünk — mondotta Marzescu.

A gyűlés az ellenzéki képviselők sűrű közbekiáltásai közepette végetért.

Bianu az erdélyi zsidó középiskolák ellen

A szenátus keddi ülésén Bianu szenátor azzal vádolta meg az erdélyi zsidó középiskolákat, hogy ott magyar irredenta propagandát fejtenek ki. A négy zsidó középiskolában — mondotta — még ma is magyar a tanítási nyelv. Kéri a kormányt, hogy ez ügyben haladéktalanul rendeljen el vizsgálatot, a zsidó középiskolákat kötelezze, hogy oktatási nyelvnek az állam nyelvét, vagy legfeljebb a zsidóság anyanyelvét vezessék be.

Ezután a szenátus nyolc kisebb törvényjavaslatot szavazott meg.

Bomlik a néppárt?

Az „Aurora“ jelentése szerint az Argetoianu ellen elhangzott parlamentári támadás súlyos válságot idézett elő a néppárt kebelében. Madgearu képviselő tudvalevőleg a parlament egyik legutóbbi ülésén azzal vádolta Argetoianut, hogy minisztersége ideje alatt többszázmillióval károsította meg az államot.

A néppárt vezetősége csütörtökre végrehajtóbizottsági ülést hívott össze, amelyen beavatottak szerint a párt feloszlását mondják ki.

Mindenesetre jellemző, hogy az averescánusok hivatalos lapja, az „Indreptarea“ egyetlen szóval sem emlékszik meg az Argetoianu-afférről.

Argetoianu mosakszik

Argetoianu a „Lupta“ mai számában nyilatkozik a kincstári bonok ügyéről. A volt belügyminiszter kijelenti, hogy az egész felelősséget magára vállalja és ma is hajlandó volna ugyanígy eljárni. Az egész ügy ugyanis hamisan van beállítva, mert a megállapodás szerint a harminckétfélmillió lejről szóló kincstári bont csak akkor kell fizetni, amikor a frank árfolyama egyenlő lesz a lejével. Az állam igen előnyös kölcsönt kapott, eltekintve attól a kedvező feltételtől, amely szerint negyven év az adósság visszafizetésének terminusa, amely idő alatt feltétlenül egalizálódik a lej a frankkal. Argetoianu szerint a kamatok fizetésére nézve is igen előnyös a szerződés.

Ezzel az interjuval kapcsolatban a „Lupta“ közli, hogy Argetoianunak a néppárt végrehajtóbizottságában többsége van és így a palotaforradalom csak ellenfeleinek hátrányára törhet ki.

Ma tárgyalják a moratóriumról szóló törvényt

Az „Adeverul“ jelentése szerint a kormány ma a parlament elé terjeszti a külföldi adósságok moratóriumáról szóló törvényjavaslatot.

Sport kötött- szövött Áruház

aradi kötő és kötött-szövőgyár lerakata

Kötött kabátok, svetterek,
kötött ruhák, harisnya és
keztü eredeti gyári árban
o o o kapható o o o

CLUJ, Wesselényi-utca 16. sz.

KUN MÁTYÁS FIA

1516

műköszörüs,
késes, látszerész,
műszerész

Cluj, Calea Victoriei
(v. Kossuth Lajos-u.) 2

Citrom, Narancs

és Sardella gyűrű
(ringli) olasz gyártmány érkezett
nagyobb mennyiségben

LÉB FIVÉREK

Cluj, Telefon 471

Keresünk 10 drb dupla Drucks rönkfa
szállításra alkalmas vasuti kocsit és
1 drb. 40-60 HP 76 nyomtávu gőz-
mozdonyt. 5633

Kérünk árajánlatot prompt szállításra fix vétel-
nél esetleg 6 havi használatra, használati díj
fizetése ellenében. — Kérünk továbbá árajánlatot
két kilométer 9 kg.-os vasuti sínre.

Kereskedelmi és mezőgazdasági r.-i.
Sighetul-Marmației. Sürgőnycim: „Bormeső”

Flüssiger Früchtenzucker

(Zuckerablanf)

in Fässer oder sonstigen Ge-
fassen für Lebzeltner, Liqueur-
fabrikanten, Konditore ferner
für Erfrischungsgetränke-Er-
zeuger etc. vortrefflich geeig-
net und wesentlich billiger
als Zucker zu haben bei der

ZAMFIRESCU

Bonbon- & Biscuitfabrik A. G.
Timișoara Kunstmühlgebäude

Man verlange Muster und Offerte.

Glasner Móse levele Triesztből

Megírtuk, hogy Glasner Móse fő-
rabbi családjával megérkezett Palesz-
tinába. Hajórászállása előtt Triesztből
kedves, közvetlen hangú levelet írt az
Uj Keletnek. A levélből ezeket kö-
szöjtük:

Benyomásaimat Triesztről a következőkben
kísérlem meg papírra vetni:

Éjszaka érkezünk meg az indóházba, ahol
a Palesztina-hivatal három fiatal kiküldöttje vár.
Kimentették a hivatal elnökét, dr. Jakob Sirmun-
szkyt, aki másnap reggelre ígerte látogatását. Már
éjjel megtudtuk, hogy a Palesztinába való beuta-
zás körül bajok merültek fel, de valamelyest meg-
nyugtattak azzal, hogy nyolc napja egy magasá-
lású angol tisztviselő tartózkodik a városban, hogy
ellenőrizze, nem történik-e visszaélés a palesztinai
beutazásokkal. Ez az ur, ha figyelmet megvizsgálta,
nem hiszem, hogy akadályokat gördítsen beutazá-
som elé.

Délelőtt kilenc órakor dr. Sirmunsky meg-
jelent nálam a hotelben, megnézte utlevelemet és
sajnálkozással jelentette ki, hogy a B. kategó-
riába tartozó utasokat, akik közé én is be voltam
sorozva, mostanában nem engedik be Erec Jiszra-
elbe, ő azonban a maga részéről mindent elkövet,
hogy velem szemben kivétel történjen. Pélóra
mulva visszajött az angol tisztviselő társaságában
szobámba. Az angol ur biztosított jóindulata felől,
azonnal expressz-sürgőnyt küldött Palesztinába,
amelyre másnap röviddel hajórászállásunk után
megjött a kedvező felelet. A palesztinai hatóságok
beutazásomat tehát kívánatosnak tartják.

Délután dr. Sirmunsky autón elvitt a cha-
luc-otthonba, egy hatalmas négyemeletes épületbe,
amelynek tanácstermében már várt az otthoni ku-
ratoriuma, élén dr. Fano Gusztávvval. Egyszerűen
öltözött, nyírott szakállu, jótartású férfi ez a dr.
Fano, akiről feltételeztem, hogy mizrachista. Nem
vallotta ugyan annak magát, de kijelentette, hogy
a mizrachi chalucokkal szemben zsidó odaadással
teljesíti kötelességét, egyben felmutata dr. Zahler
konzervatív rabbi hechszerjét, amelyből kiderül, hogy
az otthon kosztja szigorúan késer. Végigvezettek a
hat hivatali helyiségen, ahol többek között dr.
Sirmunskyné is dolgozik (oroszosági származásúak).
Megtekintettük az éttermet, a hálótermet, ahol
négy száz személy számára van hely. Külön fürdő-
szobákkal, mosdóhelyiségekkel. Nagyon el voltam ra-
gadtatva a konyhahelyiségtől, ahol ezer személy
számára lehet főzni. Hatalmas, tisztaságtól ragyogó
üstök, tiszta konyhafelszerelés. A múlt héten né-
hány száz chaluc indult innen Palesztinába, úgy
hogy most kevesen vannak.

A chalucok között feltűnt egy nagyon csinos,
kedves fiú. Megsimogattam arcát és megkérdeztem
tőle, honnan szakadt ide.

— Litvániából jöttem, — felelte — most
husz éves vagyok, műszakilosságot tanultam.
— Mondd gyermekem, — kérdeztem —
raksz-e te félint naponta?

Elmosolyogta magát e kérdésre, kivett egy
arcképét, nagyapja fotográfiáját.

— Ennek a gaonnak az unokája vagyok, —
szólt rámutatva a képre — tízezer éves koromig a
bethamidrasba jártam és csak négy éve hogy mes-
terségemet ízöm. Remélem, hogy Isten segítségével
meg fogok tudni szabadon élni belőle.

Visszatérve az elnöki szobába, elmondattam
a bámulatok chaluc-otthon létrejöttének történetét.
— A háboru befejezése után — mondotta
dr. Fano — különösen Magyarországból rengeteg
menekült jött ide. Nem nézhettük a szerencsétle-
nek nyomorát és küzködését szó nélkül. A Joint-
hoz fordultam, amely biztosított arról, hogy az
esetben, ha Trieszt áldozatkészségét megfelelő otthon
átengedésével beigazolja, a Joint a maga részéről
400.000 lírával járul az otthon fentartásához.
Mint hogy akkoriban a hitközség háromemeletes
kórházát el akarta adni, hogy egy új modern kór-
házat építsen, azzal járultunk a hitközség elé, adja
át tíz évre díjmentesen a házat azzal a feltétellel,
hogy visszaadáskor renoválási költségeinek 75
százalékát megtéríti. E megállapodás után az egész
amerikai összeget a ház renoválására fordítottuk.
A negyedik emeletet is ráépítettük, így jött létre
ez a palota. Reméljük, hogy a határidő elmúltával
a hitközség nem fogja visszakövetelni.

Arra a kérdésre, hogy miből fedezik az ott-

hon költségeit, ha a Joint-pénzt beépítették, dr. Fano
így felelt:

— Régi megszokott zsidó módra összeko-
duljuk a pénzt. Elhíheti főrabbi ur, az idő felét és
a személyzetnek felét elvonja ez a kéregető akció.
Két gazdagabb zsidó havonta ezer-ezer lírával járul
hozzá, van még néhány adakozónak, akik bekdülik
a pénzt, a többi után azonban el kell járunk; itt
és egész Itáliában muszáj gyűjtenünk. Egy ember-
barát itt Triesztban szépen fekvő villáját ajándé-
kozta a chalucoknak. Ebben a villában száz ember
számára van férőhely, de fájdalom, nem tudjuk
praktikusan berendezni.

Érdeklődtem az itteni zsidók viszonyai iránt.
Öt-hat ezer zsidó lakik a városban, a hitközség
kétszázötvenezer lírányi költségvetéssel dolgozik.
Ezt az összeget hitközségi adó és adományok után
hozzák össze. Husgabella nincs. A község egy or-
todox templomot és bethamidrást tart fenn. A
nagy hitközség temploma egyike a kontinens leg-
szébb zsinagógáinak. Háboru előtt másfél millió ko-
ronába került. Van kórházuk, van aggok háza és
egy ötosztályos talmudtóra iskolájuk, amelyben
egy idő óta intenzíven tanítanak héberül.

Mondhatom, könnyek között bucsuztam ettől
az otthontól és megígértem, hogy hazám zsidóinak
írok ezekről a dolgokról, talán akadnak szívek,
amelyek felbuzdulva a trieszti példán, a nagyszerű
intézményt pénzzel támogatni fogják.

A főrabbi levele során hálásan köszöni azokat
az ovációkat, amelyekben hívei és barátai részéről
elárasztották. Szeretettel gondol hajórászállása előtt
mindazokra, akik küzdelmében mellállottak és
akik bucsuzásakor, személyi és elvi ellentéteket
félretéve, eljöttek istenhozzádot mondani.

PALESZTINA-MUNKA

Tel-Aviv fejlődése

(Tel-Aviv, május 15. Az Uj Kelet tudóstól-
jától.) Tel-Aviv, Palesztina első zsidó városának
építése 1908-ban indult meg. Eleinte Jaffának
külvárosa gyanánt szerepelt, 1921. májusában ön-
állóságot nyert. Ha az ember egy pillantást vet
Jaffa—Tel-Aviv kettős városának térképére, meg-
láthatja minden fázisát annak a nagyarányú fej-
lődésnek, amelyen a Jaffa mellett épült zsidó negy-
gyed átment, míg odáig jutott, hogy önállóvá lett,
népesség és jelentőség dolgában az anyavárossal
egyenlő fokot ért el, amelyet ma-holnap elnyeléssel
fenyeget.

Tel-Aviv magvát képező rész Jaffától észak-
keletre épült. Az óvárossal a Herzl-utca kötötte
össze, melynek perspektíváját a Herzliah-gimnázium
monumentális épülete zárta el. A háboru előtt ez
volt Tel-Aviv főutcája, melynek lakói büszkék vol-
tak arra a városesztétikai előnyére, hogy főutcája
hátát egy ilyen hatalmas épület fedezi. De jött a
nagy terjeszkedés, a városrész mellé nyugat, kelet
és délkelet felé újabb meg újabb zsidó negyedek
épültek, úgy hogy azok közlekedését a kisméretű
Ós-Tel-Aviv főutcája, a Herzl-utca, többé nem
szolgálhatta. Ezért széles, új körutat vágtak a ten-
gertől keleti, majd északkeleti irányban, amely kör-
rut (S'derát-Rothschild) keresztezi a Herzl-utcát,
áthalad az összes Jaffa köré épült zsidó negyedeken,
amelyeket közlekedés szempontjából egy várossá
egyesített s további fejlődése Jaffa átkarolására
irányul. Tengerparti torkolata mellett a város ten-
geri fürdőt létesített, amely máris oly jövedelmező,
hogy az idén a város már nem adja bérbe, hanem
házi kezelésbe veszi.

A város területe ötezer dunam, lakosainak
száma kb. 14.000, akik összesen mintegy két-
millió egyiptomi font vagyonnal bírnak, a város
közvégyona pedig ötvenezer font. Legutóbb elba-
tározta a város egy kereskedelmi központ létesíté-
sét, amely 150 üzletet, raktárt, kereskedelmi
irodát és bankot foglalna magában. A szükséges
telek már a város birtokában van, a felépítéshez
szükséges 75.000 font kölcsönt egy newyorki bank
fogja folyósítani. Dizenhof, a város polgármestere
a napokban Amerikába utazott a hitelügylet per-
ektualása céljából.

A kereskedők egyesülete elhatározta, hogy az
idén felépíti a fedett vásárcsarnokot fagyasztó be-
rendezéssel a romlandó termények megőrzésére.
Egyben elhatározta annak kieszközölését, hogy Jaffa

városa enged-
bitását Mikv
országutba t
hogy a judea
Jaffa érintése
befolyással v
sikere. Kétszo
böl két és fé
gével, ötvenöt
és a legutóbb
ellenállott.

Ba
A kormány

(London
jától.) Bonar
lemondását.
pénzügymini-
tással. Bald
a mai nap
uj kormány
az uj kormány
hogy a pénz
fogja elfoglal
Baldwi
meg, majd a
letet. Mindke
kinevezése.

Curzon
tárcát, bár a
bizták meg
A „Daily M
visszavonul é
Lloyd Geor
kormányának
Páris, n

R
A görög del

(Lausan
tőjától.) A kel
zist. A görögö
nak. Venizelos
folytatott tárg

a görög de
A helyze
számol a gör
Kedden délelő
a Dardanellák
a török kormár
meg a konferen
négy görög
sanneb

A török
a svájci kanton
met kérte a de
tudomást szerze
dékáról, kérdést
gáció vezetőjé
hogyan visé

Rumbold megta
Izmed a
stantinápolyi ke
déseket foganat
kormányzója kij
ország es Görög
az anatóliai had
désétől számitot
érkeznek,

további tize
jék e

A tábornok meg
szültsége elvisel
kell a háboru v
Lausannei
ható a görög-tör
Lausanne
előtt feljárnak
nyos területi en
térítés helyett.
hangulata mind
tulságosan intran
Athén, n
a hirt, hogy a

városa engedje meg a Herzl-utcának a meghosszabbítását Mikve-Jiszraelig, ahol a jaffa—jeruzsálemi országutba torkollana. Erre azért van szükség, hogy a judeai kolonisták bejuthassanak Tel-Avivba, Jaffa érintése nélkül. Az építési lehetőségre nagy befolyással van Baranovszki mérnök kísérletének sikere. Kétszobás házat épített magának betonköből két és fél nap alatt, egy pár munkás segítségével, ötvenöt font költséggel. Az épület elég erős és a legutóbbi szokatlan erejű tavaszi viharoknak is ellenállott.

A Tel-Nordau-negyedben megkezdődött az utcák uttesének építése és betonnal való burkolása. A munkásokat a munkások építőszövetkezetére bízták. A negyed főutcájának egyik része az Allenby-ut folytatása lesz 18 méter szélességgel, másik része a tenger mellett fog végződni nagy parkirozott térben.

A város fejlődéséről különben azért nem lehet teljesen hí képet festeni, mert megkezdésétől befejezéséig is változások történnek egy-egy újabb építkezés formájában.

Baldwin az új angol miniszterelnök

A kormány politikája továbbra is konzervatív marad. Németország a jóvátételi kérdésben javulást remél Baldwinról

(London, május 24. Az Uj Kelet tudósítójától.) Bonar Law miniszterelnök benyújtotta lemondását. A király szerdán délután Baldwin pénzügyminisztert bízta meg a kormányalakítással. Baldwin a megbízást elfogadta és még a mai nap folyamán a király elé terjeszti az új kormány listáját. Majdnem bizonyos, hogy az új kormányban nem lesz változás, csak az, hogy a pénzügyminiszter helyét Robert Horne fogja elfoglalni.

Baldwin kinevezését koronatanács előzte meg, majd a konzervatív párt tartott értekezletet. Mindkét tanácskozás eredménye Baldwin kinevezése.

Curzon hírszerint megtartja a külügyi tárcát, bár a rangban jóval fiatalabb Baldwin-t bízták meg helyette a kormányalakítással. A „Daily Mail” szerint a külügyminiszter visszavonul és helyét lord Derby foglalja el. Lloyd George kijelentette, hogy a Baldwin-kormányban is ellenzéke marad.

Páris, május 24. A Baldwin-kormány ki-

nevezése itt nem keltett különösebb emóciót. Azt hiszik, hogy a francia-angol viszonyban az új kormány kinevezése következtében semmiféle változás nem lesz.

Berlin, május 24. Baldwin kinevezéséhez itten reményeket fűznek, mert azt hiszik, hogy mint volt pénzügyminiszter, könnyebben fogja megérteni Németország helyzetét és támogatni fogja pénzügyi talpraállításában.

Baldwin, az új miniszterelnök 1867-ben született nagykereskedő családból. Karriert egyetemi éveit után apja cambridgei gépgyárába került, majd egy vasúttársaság vezetője lett. 1917-ben a kincstári hivatal államtitkárává nevezik ki. Ekkor megszerzi Bonar Law benső barátságát. 1921-ben kereskedelmi miniszterré léptetik elő, legutóbb, Lloyd George bukása után, a Bonar Law-kormányban a kincstári kancellári állást foglalja el. Miniszterelnöki kinevezését a konzervatív jobbpárt győzelmének tulajdonítják. Baldwin erős franciabarát érzelmeiről ismeretes.

Küszöbön a görög-török háború kitörése

A görög delegáció hirtelen elutazott Lausanneból. Az angol flotta elindult a Dardanellákhoz. Meg akarják gyilkolni Izmedet

(Lausanne, május 24. Az Uj Kelet tudósítójától.) A keleti konferencia szerdán elérte a krízist. A görögök és a törökök szakítás előtt állnak. Venizelosz kijelentette a sajtónak, Izmeddel folytatott tárgyalásai nem vezettek eredményre és a görög delegáció elutazik Lausanneból.

A helyzet rendkívül feszült. Anglia komolyan szamol a görög-török háború bekövetkezésével. Kedden délelőtt az angol flotta nagyrésze elindult a Dardanellákhoz. Lausannet nagy izgalomban tartja a török kormány távirata, amely szerdán érkezett meg a konferenciára és azt közli Izmeddel, hogy négy görög és egy örmény utazott Lausanneba Izmed meggyilkolására.

A török delegáció azonnal testileg felment a svájci kantonbiztoshoz és a legerőteljesebb védelmet kérte a delegáció tagjai számára. Amikor Izmed tudomást szerzett a görög delegáció elutazási szándékáról, kérdést intézett Rumboldhoz, az angol delegáció vezetőjéhez arra vonatkozólag, hogyan viselkedne Anglia egy új görög-török háború esetén.

Rumbold megtagadta a választ.

Izmed a helyzetről jelentést küldött a konstantinápolyi kormánynak, amely megfelelő intézkedéseket fogantatott. Rifaat basa, Trácia török kormányzója kijelentette, hogy amennyiben Törökország és Görögország között harca kerülné a sor, az anatóliai haderők az ellenségeskedések megkezdésétől számított két napon belül Konstantinápolyba érkeznek.

további tizenöt nap alatt pedig elfoglalják egész Görögországot.

A tábornok megállapította, hogy a helyzet mai feszültsége elviselhetetlen és haladéktalanul dönteni kell a háború vagy a béke felett.

Lausannei vélemény szerint a hét végén várható a görög-török háború kitörése.

Lausanne, május 24. A görögök elutazásuk előtt felajánlották a törököknek, hogy bizonyos területi engedményeket adnak a követelt kártérítés helyett. Az olaszok, szerbek és románok hangulata mindamellett pesszimista, mert a törökök talságosan intranzigensek.

Athén, május 24. Politikai körök megerősítik a hírt, hogy a szövetségesek közölték a lausannei

görög delegációval, hogy mindenáron fennakarják tartani a békét, még Görögország érdekeinek feláldozásával is. A hír nagy konsternációt idézett elő a görög fővárosban.

Lausanne, május 24. Venizelosz felajánlotta a törököknek Karaagacsot, a drinápolyi vasútállomást és a környező területet, valamint a bolgár határig haladó vasutvonalat, ha kártérítési igényeikről lemondanak. Izmed, hir szerint, kedvezően fogadta az ajánlatot, de a török küldöttség többi tagjai attól tartanak, hogy Angorában, ahol a kérdéssel döntenek, az ajánlatot nem fogadják el.

A szovjet kártérítést ad Angliának

London, május 24. Krassin tegnap kihallgatáson jelent meg Curzonnál, akinek bejelentette, hogy a szovjet nem lát más módot Angolországgal való konfliktusának elintézésére, minthogy a két állam képviselői minden közöttük felmerült kérdést alaposan megtárgyaljanak. A szovjet hajlandó kártérítést adni az elfogott angol halászhajóért, valamint a brit alattvalók bántalmazásáért és kész visszavonni a moszkvai brit misszió fejéhez intézett sértő levelet.

Eltemették Worowszkit

Moszkva, május 24. Worowszkyt, a Lausanneban meggyilkolt orosz diplomatát vasárnap eltemették. A koporsót Csicserin és a szovjetkormány több tagjai vállukon vitték. A külföldi követségek képviseltették magukat a temetésen és a sirt megkoszorúzták. Az angol ügyvivőség épületén a temetés ideje alatt félárbócra eresztették a lobogót.

Még sehol és soha

nem voltak kaphatók
készen olyan kitéző

öltönyök,

felöltök,

fiuruhák,

mint most

KATZ és MENDEL

cégnél Cluj, Fötér 10. szám.

Szövetek nagy választékban.

Állami vagy zsidó iskolákba járhatnak a zsidó tanulók

Nem adnak felmentést a szombati írás alól

(Kolozsvár, május 24. Az Uj Kelet tudósítójától.) Megirtuk annakidején, hogy a közoktatásügyi minisztérium 6505. számú rendeletével úgy intézkedik, hogy a tanulók csak állami vagy a saját felekezeti iskoláit látogathatják. Annakidején az Uj Kelet tudósítója előtt illetékes helyen kijelentették, hogy indokolt esetben kivételesen az illetékes tankerületi főigazgató engedélyt adhat arra, hogy a más felekezetek iskoláiba már beiratkozott tanulók továbbra is megmaradassanak a jelenlegi iskoláikban. Egyes középiskolák vezetői — a legnagyobb jóhiszeműséggel — egy informáltak zsidó növendékeiket, hogy a rendeletet nem hajtják teljes szigorúsággal végre, annak intézkedései csupán az első osztály növendékeire vonatkoznak, a felsőbbosztályosok továbbra is a régi intézetek növendékei maradhatnak.

Illetékes helyen informálódunk arról, milyen esetben adja meg a tankerületi főigazgató az eddigi iskola további látogatásának az engedélyt, nehogy szeptemberben annak a meglepetésnek legyenek kitéve a zsidó tanulók, hogy elmulasztva az állami vagy zsidó iskolába való felvételi vizsga terminusát, elvesztik az egész tanévet.

Felkerestük a tankerületi főigazgatóság és a közoktatásügyi reszort vezetőjét, akik kérdésünkre kijelentették, a rendelet teljesen határozott és világos és semmiféle változás a rendeleten nem történt. A zsidó tanulóakra a rendelet kimondja, hogy szeptembertől kezdve csak állami vagy zsidó középiskolákat látogathatják. A rendelet szövege semmi lehetőséget nem ad arra a feltevésre, hogy ez csak elsőosztály tanulóakra vonatkozik. Jól teszik az érdekeltek, ha ezzel a rendelettel mint befejezett ténnyel számolnak, nehogy utolsó pillanatban különböző teljesíthetetlen kérésekkel halmozzák el a reszortot.

Egy korábbi miniszteri rendelet szerint — érdeklődtünk — az állami iskolák zsidó növendékei nem kaphatnak felmentést a szombati és zsidó ünnepnap írás és rajzolás alól. Tudvalevőleg azonban az erdélyi és bányai zsidóság nagy többsége szigorúan vallásos, de az állam intencióinak is a vallás-erkölcsi nevelés felel meg. Remélhető-e ezek szerint, — kérdeztük — hogy az említett miniszteri rendeletet hatályon kívül helyezik és az állami iskolákba beiratkozó zsidó tanulóknak módot adnak arra, hogy vallási követelményeiknek eleget tethessenek?

— Az állami iskola tanulói között — mondotta informátorunk — nincs kivétel. Aki az állami iskolába iratkozik be, annak alá kell vetnie magát az összes tanulókra egyformán kötelező rendeleteknek. Nagyon természetes, hogy a szombati írás alól sem kaphat senkinek felmentést.

Az információk alapján még sokkal súlyosabb a zsidó tanulók iskolaproblémája. A zsidó szülők, ha komolyan törődnek gyermekeik jövőjével, jól teszik, ha a felvételi vizsga tárgyában már most fordulnak az állami, vagy valamelyik zsidó középiskola vezetőségéhez információért.

— Sassu miniszter Erdélyben. Megirtuk, hogy Sassu kereskedelmi és iparügyi miniszter június és július hónapokban Erdélyben és Bánátban fog tartózkodni, hogy az iparvállalatokat tanulmányozza. A miniszter az összes erdélyi iparfelügyelőségek egy-egy megbízottját Bukarestbe rendelte, hogy utja előkészítése ügyében velük tanácskozzék. A miniszter június 3-án fog Temesvárra érkezni, ahol körülbelül két hetet tölt. Temesvárról Aradra megy, innen Nagyváradra, ahol szintén körülbelül két hetet tölt. Nagyvárad tartózkodása alatt főleg a körös-völgyi faüzemeket látogatja meg, továbbá a nagykarolyi, szatmári és máramaroszigeti üzemeket. Julius első felében érkezik Kolozsvárra, ahol szintén hosszabb időt tölt, mert a földgázvidékekre Kolozsvárról utazik a miniszter. Julius végén Brassóban tartózkodik, aztán rövid szabadságra külföldre utazik.

Bethlen megvádolta Párisban a zsidókat

Miért utasította vissza az „Alliance Israelite“ kérését a numerusz klauzusz eltörlésére. Magyarország megkapta a nemzetközi kölcsönt

Páris, május 24. A jóvátételi bizottság elhatározta, hogy teljesíti Magyarország kérését a nemzetközi kölcsönre vonatkozólag. A bizottság különböző kikötéseket tett a kölcsön garanciáira, valamint arra is, hogy a kölcsön tényleg a megjelölt célokra használtassék fel. A jóvátételi bizottság delegációt küld Magyarországra, amely az ottani gazdasági és pénzügyi helyzetet felülvizsgálja és ellenőrizzé. Magyarország a békeszerződésben megállapított természetbeni szállításokat folytatni köteles.

Budapest, május 24. Gróf Bethlen miniszterelnök hazaérkezett. Bethlen fogadta az újságírókat, akiknek érdeklődésére elmondotta, hogy utja alatt többnyire franciául és angolul tárgyalt, de itt-ott a német nyelvhez is folyamodott. Mussolinival például franciául és németül beszélt. Mussolinin így jellemezte:

— Nálam körülbelül fél fejjel alacsonyabb, zömök férfi, csupa energia, ha látja az ember, az az impressziója, hogy rendkívül kemény, imponáló államférfi, aki akarátát keresztül tudja vinni. Az olasz nemzet előtt óriási tekintélye van.

Az egyik újságíró megkérdezte Bethlent, igaz-e, hogy Párisban az Alliance Israelite képviselőit fogadta.

— Igaz — mondotta a miniszterelnök. Az Alliance Israelite képviselői a numerusz klauzusz ügyében jöttek hozzám és arra kértek, térjem el ezt az intézkedést. Azt feleltem, ez kizárólag magyar ügy és nagy sajnálatomra

nem vagyok abban a helyzetben, hogy kérésüket teljesíthessem.

Megmagyaráztam nekik a helyzetet. Az elszakadt területekről ugyszólván az egész magyar intelligencia Magyarországra özönlött, aminek az lett a következménye, hogy most túl vagyunk zsúfolva olyan elemekkel, amelyeknek a megélhetéséről a mi kis országunk képtelen gondoskodni. Teljes lehetetlenség, hogy most még ráadásul háromszor-négyszer annyi diplomás embert neveljünk, mint amennyire szükségünk van. Ennek a belátása vezetett benünket a numerusz klauzusz behozatalára. A numerusz klauzusz ennélfogva állami érdek és egyformán sújtja az összes intelligens elemeket. Téves az a feltevés, hogy a numerusz klauzusz csak a zsidóság ellen irányul. A törvény általában korlátozza az egyetemre felvehető diákok számát, megállapítja arányszámukat az egyes felekezetek között. A zsidók csak azért érzik jobban a korlátozás súlyát, mert eddig a lélekszámot meghaladó arányban irakoztak be a főiskolákra. Ennek volt azután az a következménye, hogy a középosztály másfelekezeti tagjai elnyomottnak érezték magukat.

— Ez vezetett a antiszemitizmus kibukkanásához. Magyarországra — mondotta Bethlen — az Alliance Israelite képviselői azt felelték, hogy ha nincsen is szükség olyan nagyszámú intelligenciára, mégis korlátlan mértékben biztosítani kell a diplomák megszerzését.

Az élet majd eldönti, ki arravaló és ki nem.

— Erre azt válaszoltam, hogy ez új felfordulásra vezetne. Magyarországnak pedig éppen elege volt a forradalomból. Sokkal okosabb, ha elejét vesszük a bajoknak. Mert ne felejtjük el, hogy azok az urak, akik Magyarország részéről száz éven át a legnagyobb liberalizmust tapasztalták és a legnagyobb jótéteményeket élvezték, ezek az urak akkor, amikor az ország bajbajutott, egyetlenegy lépést nem tettek érdekében és nem tesznek ma sem, amikor üldözik a magyar népet és a magyar intelligenciát. Senki nem kívánhatja, hogy Magyarország a numerusz klauzusz eltörlésével feláldozza életérdekeit. Önök — mondotta a miniszterelnök az Alliance Israelite képviselőinek, — azért mert Magyarországon antiszemitizmus támadt,

jónak látták, hogy ezt az országot az ellene kifejtett propagandájukkal még mélyebbre nyomják a szerencsétlenségbe. Ez méltánytalanság. Amíg ez a módszerük meg nem változik,

Magyarország tovább megy a maga útján. De ha önként változtatnak a módszerükön, ha felismerik Magyarország igazságait, ha azokat a rossz híreket, amelyeket rólunk költöttek jóváteszik, ha országunk megint talpraállhat, akkor szó lehet a numerusz klauzusz eltörléséről. Addig nem.

Bethlen a sajtó informálása után Herthy kormányzóhoz hajtatott, akinek részletesen beszámolt külföldi utjáról.

A mai valutapiac

A lej az egész vonalon javul. A magyar korona is, amely az utolsó napokban szilárdul tartotta magát a harmincas árfolyamon, ma már harmincnyegen áll. Márkában szokatlanul erős zuhanás jelentkezett. A lej párisi emelkedése folytán a vételkedvben erős tartózkodás volt észlelhető. A kereskedők csak azon külföldi tartozásukat fedezték, mely külföldön beszerzett áruik révén jött létre.

Május 24-én 100 lejért fizettek Kolozsvárt:

3300—3400 magyar koronát,
30000—35000 német márkát,
40000—41000 osztrák koronát,
8-60—8-80 olasz lírát,
11-60—12-00 francia frankot,
3-00—3-25 svájci frankot.

A szokott 5-20—5-30-al, a dollárt 173—178-al, az angol font sterlinget 810—820 lejjel jegyezték.

Valutapiac május 24-én:

Bukarest. Devizák: Páris 1180, London 820, Newyork 178, Róma 870, Zürich 3250, Prága 525, Bécs 29-80, Budapest 4-10, Berlin 34.

Bukarest. Valuták: Márka 60, léva 150, török líra 140, font sterling 815, francia frank 1210, svájci frank 33, líra 910, drachma 310, dinár 205, dollár 170, napoleon 750, osztrák korona 30, magyar korona 410, cseh korona 600, lengyel marka 45.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 100—102, Newyork 553⁷/₈—554⁷/₈, London 2565—2565, Páris 3690—3690, Milano 2670—2680, Prága 1654—1654, Budapest 10¹/₂—10¹/₄, Belgrád 581—582, Bukarest —, Varsó 112¹/₂—110, Bécs 78—78¹/₈, Bécs lebélyezett 78¹/₄.

A budapesti devizaközpont hivatalos árfolyamai: Márka 990—1110, líra 252—262, font sterling 24140—24740, dollár 5220—5370, francia frank 353—363, svájci frank 950—980, lej 28—30, lengyel marka 1070—1190, szokol 155¹/₂—161¹/₂.

Budapesti értéklétszede zárlata: Magyar Hitel 47.500, Osztrák Hitel 15.450, Zabolai 24.000, Rima 28.050, Déli vasút 17.500, Allamvasút 93.500, Kohó 118.000, Ganz-Danubius 2.450.000. Köszén 375.000, Papír 8000, Slavonia 10850, Victoria 33.500, Kereskedelmi Hitel 9500, Kereskedelmi Bank 57000, Baróti 4350, Urkány 216.000, Láng 44.000, Lipták 4900, Schlick 27.500, Brasói 92.000, Cukoriparj 490.000, Klotild 19.500, Temesi szesz 18.000. Beocsini 156.000, Salgó 112.500, Atlantika 19.500, Földhitei 36.000, Mútrágya 63.000.

„Barzel“ Cluj-Kolozsvár,
Piata M. Vit. 13
Fierarie 1480 Vasúzet Telefon 10-49.

ZSIDÓ KÖZÉLET

Lemondott a nagyváradai ortodox hitközség elnöke és előljárósága

Vasárnap lesznek az új választások

(Nagyvárad, május 24. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szerdán délután a nagyváradai ortodox hitközség közgyűlést tartott. Legelőször a hitközségi alkalmazottak fizetésrendezésének ügyét tárgyalták, amelynek során elhatározták, hogy a rabbik fizetését huszonöt százalékkal felemlik. Ezután az 1922. évi zárszámadást terjesztették be. A zárszámadás szerint a hitközségnek minden intézménye elsőrendű kézben van. Az elmúlt évben a hitközség vezetősége megfelelő összeget fordított jótékony célokra és a hitéletet is helyes irányban vezette.

A zárszámadás beszámoló a gabella-ügyről is. Amikor a jelenlegi vezetőség a vezetést átvette, két lej volt kilónként a gabella. A vezetőség 1920 május elsején 1-50 lejre szállította le a gabellát, 1922 május elsején pedig újra két lejre emelte fel. A kisállatok gabelladíját 1922 január elsején kétszeresére emelték fel.

A zárszámadás felolvasása után Nussbaum Sámuel elnök megindultan jelenti be, hogy két és egynegyedévi munka után kénytelen távozni a hitközség éléről.

— A hitközség kebelében régóta dúló pártharcok — mondotta Nussbaum — már korábban megérlelték bennem a lemondási szándékot; a mindenki előtt ismeretes husvétii események csak megerősítették ezt az elhatározásomat. Az egész város zsidósága mellettünk állott, akik az egyetértés érdekében közös frontot akartunk alakítani, de egyesek kivéven ügyünket az utcára, lerontották presztizsünket. Soha nem szünő szeretettel fogok volt munkatársaimra visszagondolni — fejezte be beszédét Nussbaum.

A szünni nem akaró ováció elülte után Gellisch Gyula emelkedett szólásra és kérte Nussbaum elnököt, hogy maradjon meg helyén. Lebovits Rudolf úgy véli, hogy Nussbaum maradása az összvidéki szempontjából szükséges. Roth Albert ajánlja, hogy Nussbaum elnök érdemeit jegyzőkönyvileg örökítsék meg. A közgyűlés egyhangú lelkesedéssel tette magáévá az indítványt.

Ezután Mittelman Rudolf alelnök az előljáróság nevében csatlakozik a lemondáshoz. Majd ismét Nussbaum Sámuel szólal fel és bejelenti, hogy lemondását feltétlenül fentartja.

Ezután háromtagú bizottságot választottak, amely a május 27-én megtartandó új választásokra összeállítja a hivatalos jelölő listát. A bizottság tagjai: Steiner Benjámín, Berkovits Bernát és Schwartz Herman.

Engros

Karlsbadi porcellán edények, tábla-üveg.

Endefall

Mindenféle poharak, demyonok, palackok,

lámpaárúk bármilyen mennyiségben legelőnyösebben

AUSLÄNDER LAJOSNÁL

Cluj, Piata Mihailu Viteazul (Széchenyi-tér) 39. Telefon 954 1353

Elsőrangú szakmabeli, vagy hasonszakmájú, román nyelviismerettel bíró elárusítót,
v a l a m i n t :-: **NÉMET GÉPIRÓKISASSZONYT** :-: **perfekt gyorsírás-tudással keres**
a FISCHER-üvegüzlet, **CLUJ Fötér 13.**

Az Uj Kelet az egy napilapja.
Az Uj Kelet cikkeinek jelölésével engedélyezett.
Előfizetési árak: Egy félévre 320 le.
Felelős szerkesztő:

— Károly Kolozsvárra jött autómobilverseny Miklós herceg jön keznek. Az errevo a rendőrprefektuának kijelentette, versenyzőként veszmán, francia, olasz kednek a kitűzött herceg május 30-315 kilométert te novitizig (252 km helyig (393 km.) szébenen és Gyul uttal Kolozsvárra Popovici rendőrp fogja elrendelni, 12 óráig ki kell magassági verseny kívül más ünnepek héten állítja össze örökös és Miklós Kolozsváron, ahon várra indul (323 hatodikán (205 k

— Pályáz jegyzői állásra áresedett főjegyz. Erkezett pályáz Dr. Carpinian k egyik és dr. Liv másik pályázó. A ketten pályáztak. emédszerint a be és Fedorca, az e A belügyi kormá nyilvános pályáza

— A ko belügyminiszter zésével megürese állást mindezide prefektura idei vármegyei főjeg már el is fogla

— Az ig jön. Bukarestb miniszter hétfő igazságügyi ál állami nyomda viseletében rész

— Miért náció között, a emelkedését ak méltó az „Ade lej árfolyamán vissza, hogy hiányzik a plassziroztak a hoz adott kölö gyűjtik a lejt az is, hogy a megállapodása reális lejjülete

— Az eg dán nagyszabás az összes román kora reggeli ör nepség megkezo felekezetek ter hatóságok képv tiszteletet volta téren volt Te görögkeleti pte Az istentisztele vezetői, a hads kezeti iskolák i növendékei. Az szemlét tartott diáksereg fölött tábornok előtt.

HIREK

As Uj Kelet az egyetemes erdelyi és bánági zsidóság napilapja.
 Az Uj Kelet cikkeinek utannyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
 Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei, félévre 320 lei, egész évre 620 lei.
 Felelős szerkesztő: Marlon Ernő dr.

— Károly trónörökös és Miklós herceg Kolozsvárra jönnek. Az országos nemzetközi autómobilverseny alkalmával Károly trónörökös és Miklós herceg június másodikán Kolozsvárra érkeznek. Az erre vonatkozó értesítés most jött meg a rendőrprefektushoz, aki az Uj Kelet munkatársának kijelentette, hogy a két királyi herceg is versenyzőként vesz részt a turában, amelyben román, francia, olasz, német és osztrák gépek vettek részt. A trónörökös és Miklós herceg május 30-án indulnak el Bukarestből és 315 kilométert tesznek meg Jasiig, 31-én Csernovitzig (252 km.), június elsőjén Marosvásárhelyig (393 km.) jönnek, másodikán pedig Nagyszombatig és Gyulafehérváron át 402 kilométeres úttal Kolozsvárra érkeznek. Ebből az alkalomból Popovici rendőrprefektus a város fellobogozását fogja elrendelni, vasárnap pedig az utcákat éjjeli 12 óráig ki kell világítani. Június harmadikán magassági verseny lesz a feleki demboldalon, azonkívül más ünnepségek, amelyek programját a jövő héten állítja össze a rendőrprefektus. Károly trónörökös és Miklós herceg egy teljes napot töltenek Kolozsváron, ahonnan június negyedikén Temesvárra indul (323 km.) és Góvorán át (370 km.) hatodikán (205 km.) Bukarestbe érkeznek.

— Pályázatot írnak ki Kolozsvár főjegyzői állására. A dr. Hossza távozásával megüresedett főjegyzői állásra két kemény jelölttel érkezett pályázati kérvény a prefektushoz. Dr. Carpinisan kolozsvári ügyvéd, neves jogász az egyik és dr. Liviu Muntean rendőrfőtisztviselő a másik pályázó. A pénzügyi osztálytanácsosi állásra ketten pályáztak. Palagiesiu volt belügyi tanácsos, ezidőszent a beszerzési áruszék delegált elnöke és Fedorca, az egészségügyi reszort főtitkárja. A belügyi kormány minden valószínűség szerint nyilvános pályázatot fog a két állásra kiírni.

— A kolozsmegyei szubprefektus. A belügyminiszter a dr. Utalea primári kinevezésével megüresedett kolozsmegyei szubprefektusi állást mindeközéig nem töltötte be. A szubprefektura ideiglenes vezetésére Getie László vármegyei főjegyzőt delegálta. Getie hivatalát már el is foglalta.

— Az igazságügyminiszter Kolozsvárra jön. Bukarestből jelentik: Florescu igazságügyminiszter hétfőn Kolozsvárra érkezik, hogy az igazságügyi államtitkárság által berendezett állami nyomda megnyitásánál a kormány képviselőjében részt vegyen.

— Miért emelkedett a lej. A sok kombináció között, amely a lej váratlanul gyorsiramu emelkedését akarja megmagyarázni, figyelemre méltó az „Adeverul” megállapítása. Eszerint a lej árfolyamának emelkedése arra vezethető vissza, hogy a külföldi piacokon teljesen hiányzik a lej, mert egyfelől igen sok lejt plasztizáltak a kincstári bonok konszolidációjához adott kölcsön céljaira, másrészt pedig sokan gyűjtik a lejt a gabonakivitelre. Sokat számít az is, hogy a francia és a román kormány megállapodása szerint a párisi tőzsde csupán reális lejtjeleket ismer el.

— Az egyesülés ünnepe. Kolozsváron szerdán nagyszabású ünnepség keretében tartották meg az összes románok egyesülésének emléknapját. A kora reggeli órákban ágyulóvások jelezték az ünnepség megkezdését. Dél előtt 9 órakor az egyes felekezetek templomaiban a polgári és katonai hatóságok képviselőinek részvételével ünnepi istentisztelet volt, délelőtt 10 órakor pedig a főtéren volt Te Deum. A hálaadó istentiszteletet a görögkeleti püspök celebrálta fényes segédlettel. Az istentiszteleten jelen voltak az állami hivatalok vezetői, a hadsereg képviselői, az állami és felekezeti iskolák igazgatói, valamint az összes iskolák növendékei. Az istentisztelet után Petala tábornok szemlélet tartott a kivonult katonai csapatok és diáksereg fölött, azután pedig ezek elvonultak a tábornok előtt. Este térszene, fáklyamenet és ki-

Órtási drágasági hullám Németországban

A márka Zürichben tízonnégy ponttal esett. Százszázalékkal emelték a vasuti és a postatarifát. A francia kamarában ordal zónát követelnek a német határon. Kommunista lázadás Gelsenkirchenben

(London, május 24. Az Uj Kelet tudósítójától.) Németországban néhány nap óta óriási drágulás következett be. A drágulás okát abban látják, hogy a német ajánlatot visszautasították. A márka Zürichben száztizenháromtízre került kilencvennyolc és féltízre esett. Berlinben emiatt a dollár csütörtökön negyvenkilenczerről ötvenhatezre, sőt az utótőzsdén ötvenkilencezre szökött fel. A svájci frank nyolczernyolczszáznegyvenhét és félről zárlatkor tízezerszázötvenre, utótőzsdén tízezerhatszázötvenre emelkedett. A kormány a márka alátámasztására irányuló kísérletei láthatólag meghiúsultak.

A devizaemelkedés új drágasági lavinát indított meg,

ami különösen az utolsó napokban vált érezhetővé. A birodalmi gabonahivatal bejelentette, hogy a kenyér árát képtelen a mainak kétszázszorosára felemelni.

A szakszervezetek erre újabb bérkövetelésekkel állottak elő. A vasuti személytarifa június elsőjétől száz százalékkal, az árutarifa ötven százalékkal drágul meg. A postatarifákat szintén száz százalékkal emelték. A szénárak hétfő óta szintén jelentékeny értékben felszöktek.

Ez azonnal maga után vonta a többi cikkek árának emelkedését.

A húst és főzelékeket kedden már huszonnégy százalékkal adták drágábban, mint az elmúlt héten. A drágulás még csak kezdetén van és a

világítás zárta be az ünnepséget. Mint Bukarestből jelentik, a tegnapi nemzeti ünnepen az utcákat mindenütt feldíszítették és fellobogózták. Délután a metropolian Te Deum volt a királyi pár, az udvar, a kormány és a diplomácia tagjainak jelenlétében. Délben az egész bukaresti helyőrség díszfelvonást tartott Vitéz Mihály szobra előtt. Mária királyné a díszszemlén tábornoki egyenruhában jelent meg.

— Csökken az áruforgalom a gyöngye szenttermelés miatt. Megirtak, hogy a kormány szénázó rendelkezése következtében a kolozsvári tüzelvezetőség területén levő három szénbánya: az egeresi, az alsószopori és a zsidói, naponta 750 kocsi rakomány szénét volnának kötelesek szállítani. Azonban ezek a bányák átlag naponta csak 550—650 vagonat adnak. Ennek a mennyiségnek leggyakoribb felhasználása mellett is csak úgy tudja a forgalmat lebonyolítani, hogy a szatmári vonalon napi 40—50 kocsival csökkentette az áruforgalmat. Hosszu tüzelvezető nyilatkozata szerint nagyobb forgalomkorlátozásra ezidőszent Erdélyben nem lesz szükség.

— Rejtélyes eltűnés. Még április 27-én történt, hogy Schreiber Samunak, a Moskovits Elek és fiai r.-t. pénztárnokának felesége este kilenc órakor sétára indult. A fiatal asszony azóta nem tért haza. Hozzá tartozói először azt hitték, hogy az asszony valamelyik rokonához utazott, de kiderült, hogy senki sem tud hollétéről. Az eltűnés annál rejtélyesebb, mert Schreiberné férjével a lehető legharmonikusabb viszonyban élt. Férje most a rendőrséghez fordult és kérte, hogy indítsák meg a nyomozást. Schreiberné (leányneven Günsberg Rella) huszonhat éves, középmagas termetű, karcsú, kék szeme van, parókát hord. Eltűnésének idején lúzterkabátot, világosszürke ruhát, fekete harisnyát és magasszaru cipőt viselt.

— Fierul cimen a napokban Kolozsváron Blazsek Sándor és dr. Szilágyi Dezső szerkesztésében a vaskereskedők országos szakkörölye jelent meg. Az új gazdasági lapot szakkörökben élénk érdeklődéssel fogadták.

— Karambol Kolozsvár mellett. Halálos kimenetelű összeütközés történt hétfőn a kolozsvári apahidai országúton. Egy motoros kerékpár, amelyen három ülték, összeütközött egy igáskézkerrel. A kerékpár vezetője, Duca János soffitól súlyos sérüléseket szenvedett a fején, mellén és karján. Deményházi Dénes Pál fatiszttviselőnek pedig mellébe furdott a szekér rudja. A két eszméletlen embert vasuton a kolozsvári klinikára hozták, ahol

kilátások olyanok, hogy az emelkedő tendencia tartós lesz.

Súlyosan érezteti hatását a közgazdasági életre az a vita, amely szerdán játszódott le a Ruhr-kérdésről a párisi kamarában. Dubois jobboldali radikális képviselő, a jóvátételi bizottság volt elnöke ezúttal kijelentette, hogy Németországot feltétlenül kényszeríteni kell kötelezettségei betartására. Margaine radikális képviselő követelte, szólítsák fel Németországot, vessen véget a hadiállapotnak.

Franciaország biztonságának megővására ajánlotta,

létesítsenek a francia-német határon erdei zónát,

mert a világháború bebizonyította, hogy az erdők stratégiai szempontból sokkal jobb határt alkotnak, mint a folyók. A kamara a Ruhr-vitát legközelebbi ülésén folytatja.

Berlinben időközben az új német ajánlatot készítik elő. Cuno kancellár és Rosenberg külügyminiszter megérkeztek a fővárosba, ahol azonnal érintkezésbe léptek a pártvezérekkel. Hir szerint a szociáldemokraták nem járulnak hozzá a kancellár által készített új tervezet-hez mert az, szerintük, nagyon enyhén bánik a nagytőkével.

Berlin, május 24. A németországi Gelsenkirchen városban a kommunisták megtámadták a pályaudvart és felgyújtották a rendőrfőnökség épületét. Négy ember meghalt, ötvenhat megsebesült.

Dénes nemsokára meghalt. A harmadik utas, akinek kilétét még nem sikerült megállapítani, érthetetlen módon eltűnt. A halálos kimenetelű karambolról a kolozsvári ügyészség csak tegnap értesült az apahidai rendőrségtől, amely a súlyosan sebesült soffitot vizsgálati anyagból történt emberölés címen letartóztatta.

— Bombamerénylet egy varsói szerkesztőség ellen. Varsóból jelentik: Szerdán délután a „Novi Dzenenik” című lap szerkesztőségébe három bombát dobtak. Mindegyik felrobbant és nagy kárt okozott. Két munkatárs súlyosan megsebesült. A rendőrség még aznap elfogta a tetteseket, négy diákot, akiket tartóztattak.

— Házasság. Klein Rózsika Felsőbánya és Herskovits Herman mezőszopori körjegyző folyó hó 29-én Felsőbányán tartják esküvőjüket, rokonaikat, jóbarátjaikat és ismerőseiket ez uton hívják meg.

Stern Ábrahám Roud de sus és Stern Fánika jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

A Habima Erdélyi Zsidó Szinpad vendégszereplése. Stramer társulata e hét szombatján és vasárnapján Szászrégenben fog vendégszerepelni. Hétfőn és kedden Tordán, szerdán és csütörtökön egy-egy színdarabban Nagyenyeden lépnek fel Stramerék. Június másodikán hosszabb vendégszereplésre Marosvásárhelyre érkezik a Habima, amely új erővel frissítette fel együttesét.

— Elrekvirálták az adventisták imaházát. Praporgescu törvényszéki elnök az egyetemi klinikák igazgatóságának kérésére elrekvirálta a klinikák tulajdonát képező Mikó-utca 8. szám alatti adventista imaház helyiségeit. A törvényszék határozatát a regáltali törvény alapján hozta meg.

— Értesítés kóser-hus ügyében. Értesítjük a kóserhust fogyasztó közönséget, hogy hitközségünk és a szefárdok között létrejött: békes megállapodás következtében ifj. Pál Márton mészáros a Piata Mihai Viteazul (Széchenyi-tér) 25. szám alatti mészárszékében kizárólag tagjainknak, huscsarnokunkban (Timár-utca 1. szám alatti) pedig a szefárd tagok részére árusít húst. Az aut. ort. izr. hitközség huskezelősege.

* **Tapéták a legmodernebb és művészi kivitelben,** bársony, selyem és legszebb mintákban kaphatók a Friedmann-féle könyvkereskedésben Kolozsvárt, Főter 26. Szobák és lakások tapétázását vállalom. Minták vételkötelezettség nélkül megtekinthetők.

KÖZGAZDASÁG

A kereskedők tiltakozása a spekulációs törvényjavaslat ellen

A kolozsvári Sfatul távirata Sassu miniszterhez és a törvényhozás kolozsvári tagjaihoz

(Bukarest, május 24. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Sfatul Negustoresc osztorítottok az ország kereskedőinek részvételével imponáns tiltakozó nagygyűlést tartott, amelyre a kolozsvári Sfatul Juliu Craciun, Jonel Aldica és Polonyi Sándor kereskedőket küldte ki.

A gyűlés minden szónoka kifejtette, hogy a spekulációs törvény annyira sérti a kereskedők érdekeit, hogy életbeléptetése esetén a kereskedők kénytelenek lesznek üzleteiket bezárni, ami nemcsak az ország hatalmas és hasznos dolgozó rétegeit teszi tönkre, hanem megbénítja az ország forgalmát. A gyűlés elhatározta, hogy memorandumot intéz a kormányhoz a kamarában tárgyalás alatt álló javaslat ellen. A memorandum a romániai kereskedelmi kamarák kiküldötteinek Bukarestben tartott értekezletén hozott határozatok alapján készült.

Az értekezleten leszögezték, hogy a kereskedelem magasabb érdekeiért a kormánynak változásokat kell eszközölnie a készülő spekulációs törvényjavaslat szövegén. Hosszas vita után az értekezlet elfogadta N. P. Niculescu előterjesztését, amely így hangzik: Az eddig maximált cikkek (kenyér, liszt, tengeri, marhas, tej és tejtermékek, petróleum) maximális árait ne emeljék. A többi árukra vonatkozólag Niculescu a következő javaslatot terjesztette elő: A gyártermékek, félgártermények és mind-

Junius elsejétől engedélyezik az állatexportot. Bukarestből jelentik: Junius elsejétől kezdve az állatexportot a kormány ismét engedélyezi korlátolt mértékben. Exportálni egyelőre csak azoknak lehet, akiknek régi, le nem járt permiszük van. A kormány a nyár végén az ország husellátásának mérlegelése mellett újabb exportpermiszüket fog kiadni.

Az iparvállalatok kitelepítése. Az iparvállalatok kitelepítése ügyében május 30-án délután 4 órakor a kolozsvári kereskedelmi és ipar kamarában az összes erdélyi ipari és kereskedelmi testületek bevonásával értekezlet lesz, amelyen Joan Viciu nagyenyedi ipari főinspektor is meg fog jelenni.

A kaskavalsajt kivitele. A román sajt, főleg a kaskaval, fontos exportcikkek az ország kereskedelmi forgalmának. A múlt évben a kaskaval-exportot a belföldi piacra való tekintettel megszüntették. A kereskedelmi és iparminiszter most körrendeletben felszólította Románia kereskedelmi attaséit, tegyenek a kaskaval külföldi elhelyezésének lehetőségéről részletes jelentést. A beérkezett adatok alapján fog határozni a kormány az export engedélyezése kérdésében.

A Sfatul választmányi ülése. A Kolozsvári Kereskedők Tanácsának új választmányára május 24-én este félkilenc órakor tartotta első ülését dr. Evián elnökletével. A napirenden a választott bíróság kérdése szerepelt, továbbá az uszorbírók ügye, amelyről felterjesztést intéznek a kormányhoz. Szóvátejték még az egyesületi jövedelmek szaporítási lehetőségeit, egy Sfatul-lap kiadásának kérdését, új iparendélek után a kamara részére szedendő illetékek ügyét és új tagok felvételét. A legközelebb megtartandó nagygyűlést, amelynek főtárgya az uszoraügyekben ítélkező egytagu bíróság elleni tiltakozás lesz, szintén az értekezleten határozták el.

A butorgyárosok sérelmei. Aradról jelenti tudósítónk: Május 22-én az asztalosok és butorgyárosok erdélyi és bánáti szervezetei országos értekezletre gyűltek össze, hogy az aktuális szakmai kérdések felett tárgyaljanak. Egyhangulag megállapították, hogy míg az épületasztalosok az építkezések következtében fenn tudja tartani magát, addig a butorgyártás nem tudott fejlődni, sőt katasztrófa előtt áll. Az exportlehetőség helyett magas vámkor, illetékek és szállítási bajok miatt képtelen a butoripar előbbre jutni. A kormány részéről sincs meg az a támogatás, amely ezt az ipart megilletné. A nyersanyag beszerzése is küzdelmes és képtelenség megfelelő áron hozzájutni. A munka-

azon áruk árait, amelyek a termelő direkt uton ad el, valamint a magasabb valutájú államokból importált cikkek árait a kínálat és kereslet törvénye szabja meg, minthogy ez esetben nem lehet sem maximális árat kijelölni, sem megállapítani a kereskedői haszon mértékét.

A honi valutában fizetett áruk után a beszerzési áron felül a nagykereskedők részére 20 százalékos, a kiskereskedők részére 30 százalékos hasznót engedélyezzenek. A beszerzési árban az áru gyári ára, szállítási, biztosítási, törési és egyéb esetleges költségek is benne foglaltatnak.

A kolozsvári Sfatul egybeírta a kereskedelmi miniszterhez tegnapelőtt sürgönyt küldött, amelyben kifejti, hogy az új spekulációs törvény nemcsak a kereskedők tönkretételét fogja eredményezni, hanem rendkívül káros a nemzetgazdaság érdekeire. A kormány legyen figyelemmel a kereskedelmi kamarák és a Sfatul delegátusainak ezirányú kívánságaira. Meg vagyunk győződve, — mondja a távirat — hogy Románia kereskedelmi minisztere nem fogja aláírni a kereskedelem halálos ítéletét és nem hagyja figyelmen kívül az ország kereskedőinek utolsó jajkiáltását.

Hasonló tartalmu sürgönyt küldöttek Mihályi Tivadar és Bianu szenátoroknak, továbbá Pordea, Tanasescu, Banescu, Metes és Lepadatu kamarai képviselőknek is.

bérek állandóan emelkednek, a munkateljesítmény gyenge. Az értekezlet különböző akciók megindítását határozta, amelyek olcsóbbodást lesznek hivatva előidézni.

A Teleoromana ügye. Foglalkoztunk már a Teleoromana ügyével. A jól felszerelt vállalat, mint ismeretes, kénytelen volt kényszeregyezési eljárást kérni maga ellen. A kényszeregyezési tárgyalások kedvezően végződtek s a megegyezés a múlt héten megtörtént. A tárgyalásokon részt vett a Banca Crisovloni is, amely a vállalat részvényeiből 40 százalékos megvásárolt s ezután élénk részt vesz a Teleoromana ügyeinek intézésében

SPORT

Lezajlott a kolozsvári futballderbi

Haggibbor—KAC 2:1 (2:0)

(Kolozsvár, május 24. Az Uj Kelet tudósítójától.) Megtörtént a kolozsvári labdarúgó sport nagy eseménye, a Haggibbor—KAC találkozása, melyből, mint előre látható volt, a Haggibbor csapata került ki győztesen. Az eddigi mérkőzések fair játék keretében mindig kitérő, izgalmas sportot nyújtottak, a tegnapi mérkőzés sok ezer főnyi publikuma azonban megdöbbenve nézte végig azt a nyilvános embervadászatot, amit a KAC egynehány magáról megfedlekedett játékosai tehetetlen dühében véghez vitt. Az a mód, ahogy ezek a játékosok az ellenfél nagyobb technikai tudását ellensúlyozni próbálták, a legsúlyosabb kritikát érdemli. A durváskodásban elől járt dr. Hirsch és egy Kovács nevű játékos.

Haggibbor-támadásokkal indul a játék és már az első percekben nyilvánvaló a Haggibbor nagy technikai fölénye. A belső csatárok a pompás támadások egész sorozatát vezetik a KAC kapuja ellen és már a hatodik percben pozitív eredménye van a támadásoknak. Reményi a Mőzestől kapott labdával átjátssa magát a KAC háttvédjein és 14 méterről éles, lapos lövéssel megszerzi a Haggibbor első gólját. A gól után megkezdődnek az erőszakosságok. A Haggibbor játékosok, dicséretükre legyen mondva, egyetlen esetben sem ragadtatták el magukat és meg-megújuló erővel rohmoztak meg az ellenfél kapuját, aminek eredményeként a huszonegyedik percben a már rokkantlított Bornstein osszjátékából Rosenberg közvetlen közelről újabb gólt lö. E félidő két említésre-

méltó momentuma még Bornstein hatalmas kapufalövése és dr. Hirsch negyvenméteres rohama Bornstein testi épsége ellen.

A második félidőben a KAC csatársora a nagyszerű Rakitovszky vezetésével és Schultz támogatásával támadásokba fog és a 6. percben Rakitovszky helyezett lövésére Sugár elkésve veti magát és a labda a hálóba jut. Az elért eredmény felvillanyozza a KAC csapatát és a félidő nagy részében támadnak is, de a Haggibbor közvetlen védelme Pollákkal az élén minden támadást visszavert. Ebben a félidőben a sikeresen „előkészített” Haggibbor csatárok képtelenek újabb eredményt elérni és dr. Hirsch jól megérdemelt kiállításával véget is ért a mérkőzés.

A Haggibborból különösen a Pollák—Lazarovics hádvédpar vált ki, kik mögött Sugár imponáló biztonsággal védett. Meglepetés volt a fedezetsor gyenge játéka s ha a fedezetsor különösen az első félidőben helyén lett volna, úgy most a KAC nagyobb vereségéről számolhatnánk be. A csatársorban Reményi régen esedékes jó játékát adta. Bornstein játéka, míg le nem rugták, külön gyönyörűsége volt a nézőknek, őt azonban hamar „elintézték” és a mérkőzés nagy részében téltelenségre volt kárthatva. A csatársor többi tagjai szokott jó játékukat produkálták. A KAC csapatából különösen Rakitovszky, valamint Schnitz és Raduch abszolút fair, kitűnő játéka tűnt ki.

Dr. Vatianu, a mérkőzés bírja nehéz tisztjét jól töltötte be és higgadságával nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a mérkőzés sportjellege nem maradt el.

Haggibbor ifjusági—Universitatea ifjusági 4:0. A Haggibbor mind a négy gólját Gombos lötte. Szép fair játék.

Haggibbor II.—KAC II. 3:1. Haggibbor II. csapata könnyen győzött a KAC II. ellen, különösen jók voltak Baumzweig Dody, Feuermann, Rosenberg, Lusztig és Strasser.

KKASE—KMTE 1:0 (0:0). A KMTE veresége teljesen megérdemelt. Lélek nélküli volt a munkáscsapatnak a játéka ezen a legfontosabb mérkőzésen. Megtörtént, hogy a 11-ik játékos csak félórával a mérkőzés megkezdése után sétált ki a pályára. A KKASE csapata megtalálta magát, a röviddel ez előtt még kiesés előtt álló együttes ma mindenkinek számottevő ellenfél. Közvetlen védelme különösen jó, fedezetsora, Kereszturival az élén, úgy a védelemben, mint a támadásban jól kiveszi részét. A csatársor egymást megértő játékosokból áll, különösen kiválik az agilis Kiss és a gólképes Gerő.

Pünkösdi eredmények

KKASE—KAC 2:0 (0:0).
Victoria—CFR 0:0.
NTK—Aesculap 1:0.
Victoria—CFR-Muresul 1:1.
Nagyváradon: ATE—Törekvés 1:1, NAC—ATE—3:1.
Aradon: Egyetértés—Gloria—CFR 2:1, AMTF—Egyetértés 3:2.
Temesváron: Temesvár—Zsilvölgy 7:0.
Arad—Szabadka 3:0.
Zsilvölgy—Szabadka 3:1.
Temesvár—Arad 1:0.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Heti műsor

Péntek: Bajadér. (Kóbor Irén és Zilahi Irén vendékjátékával. Napi bérlet 135., C. Sorozatszám 406.)
Szombat este fél 8 órakor: Nürnbergi baba és Susanne titka. (Sándor Erzszi föllépésével. Mérsékelt emelt helyárrakkal. Napi bérlet 136., A. Sorozatszám 407.)
Szombat este fél 11 órakor: Gyurkovics lányok. (Sorozatszám 408.)
Vasárnap d. u. 3 órakor: Csárdáskirálynő. (Olcsó helyárrakkal. Sorozatszám 409.)
Vasárnap este 8 órakor: Bajadér. (Jubiláris előadás 25-ödször. Bérletszünetben. Sorozatszám 410.)
Hétfő: Offenbach. (Operett-repriz. Új szereposztással. Bérletszünetben. Premier-helyárrakkal. Sorozatszám 411.)

Pintér Bő szereplése. A régi kedvence Pintér Bő színház primadoná vivantjával együtt a Bucsukeringőben kedvence primadoná behízelgően tem színésznő maradt a kolozsváriakat kedvvel és megvendéget, lehetőleg, mint akkor szufolt házakat fellépett. A műfigyelemreméltó erősen hozzájárul

Offenbach fog színrekerülő kerü operett-új előadást bírlatják meg.

Az új ro előadása Csathó vigjátékának, az

Levendul a jövő héten a új operettet fog két fiatal magy Chopin, Schumann mester állította Gyurkovics

éjjel féltizenegy vidám életképe, rendez helyárrak

Egyetem-háromrészes film teken, szombaton denkor az előad még egy előad mozgóban pont rendez helyárrak felvonásos amer

Uránia-n a Lángész és vasárnap Sergi kerül bemutatás

Apolló-n mai újdonság Sárga sátn ciatásra.

Ka „Yvonne” „Osman” „Aranyd

S

Biz

Pintér Böske és Tolnay Andor vendég-szereplése. A kolozsvári színházlatogató közönség régi kedvence Pintér Böske, jelenleg a nagyváradi színház primadonnája, a nagyváradi színház bonvivántjával együtt tegnap mint vendég lépett fel a Bucsurkeringben. A közönség most se osalódott kedvenc primadonnájában. Pintér Böske ugyan a behizelgően temperamentumos és nagy énektudású színésznő maradt, mint aki volt akkor, amikor még a kolozsváriakat ragadta magával napról-napra jó kedvével és szépségével. A közönség most, mint vendéget, lehetőleg még hálásabb szeretettel ünnepelte, mint akkor, amikor még ide tartozott és zsúfolt házakat vonzott minden előadásra, melyen fellépett. A másik vendég, Tolnay Andor igen figyelemreméltó énekes és színészi képességeire erősen hozzájárult jól megérdemelt sikeréhez.

A színházi iroda hírei:

Offenbach. Hétfő este ez évadban először fog színekerülni a tavalyi évad leghatalmasabb sikerű operett-ujdonsága, az Offenbach. A hétfő esti előadást bárletszünetben, premier-helyarákkal tartják meg.

Az új rokon. Szerdán este lesz a bemutató előadása Csathó Kálmán rendkívül mulatságos új vígjátékának, az Új rokon-nak.

Levendula. Szencziócs operett-premier lesz a jövő héten a Magyar Színházban. A *Levendula* új operettet fogják bemutatni, amelynek szövegét két fiatal magyar író írta, zenéjét pedig Schubert, Chopin, Schumann legzebb műveiből Fröhlmester állította össze.

Gyurkovics lányok — éjjel. Szombaton éjjel féltizenegy órakor Herceg Ferenc népszerű és vidám életképe, a Gyurkovics lányok kerül színes rendezéssel helyarákkal.

A mozgók műsora

Egyetem-mozgóban csütörtökön Dr. Mabuse háromrészes film második része kerül színe. Pénteken, szombaton a harmadik rész látható. Mindenkor az előadások 3 órakor kezdődnek. Külön még egy előadást tartanak mindennap az Egyetem-mozgóban pont háromnegyed 11 órakor éjjel is rendezéssel helyarákkal. Vasárnap Az arany és vér 7 felvonásos amerikai aranyás-dráma kerül színe.

Uránia-mozgóban csütörtökön és pénteken a Lángész és könnyelműség látható. Szombaton és vasárnap Sergius Pannin című drámai újdonság kerül bemutatásra.

Apollo-mozgóban pénteken a Tűzfészek drámai újdonság látható. Szombaton és vasárnap a Sárga sátn című misztikus dráma kerül bemutatásra.

Kandia legfinomabb csokoládédesszertjei:

„Yvonne“ most kerültek forgalomba. Darabonként is kaphatók. Mindenütt csakis ezeket kérje. 1556

„Osmana“

„Aranydollár“

Keremárok és vendéglősök figyelmébe!

Sörapparátusok!

Saját találmányu szabadalmazott mindenemű sörkimérőkészülékek szén-sav vagy légnymásra beüzemelve német gyártmányu alkatrészekkel kaphatók 5632

Petrover Sámuel
Sörkimérőkészítők gyárában Sighetal-Marmatiel

Épületüvegezés

képkeregetés,

kávéházi, vendéglői, háztartási cikkek, demionek, táblaüveg, lámpaárúk és porcellánedényekből legolcsóbb beszerzési forrás.

Ausländer Rudolfnál

Cluj-Kolozsvár (v. Ferenc József-ut) Calea Reg. Ferdinand 37. sz. alatt, az „Uránia“-palota mellett. Engros! Endetail!

Dugastia Sander
férfidivatkülönlegességek

„SIRPINOL“
Legjobb szer a légzőszervek megbetegedései ellen. Ugymint: tüdő- és hörghurut, köhögés, szármárkőhégés és tuberkulózis ellen. Mindenki kérje házi-orvosát, hogy „Sirpinol“-t rendeljen.
Kapható minden gyógyszerárban
Készít: Mera Viktor „Fehér Kereszt“ gyógyszer-tára, Reghinul-Sásesc. 1557

M E G N Y I L T Dr. Blumenfeldné és Deésy Gizella **M E G N Y I L T**
gyermek és leánykaruha szalonja
Strada Regina Maria (v. Deák F.-u.) 42. sz. alatt
Kész modellek és mérték utáni rendelések jutányos áron. 5522

N. é. hölgyközönség figyelmébe ajánlom újonnan fényesen átalakított női

Kalapszalómat
Párisi modellek megérkeztek. Átalakításokat hozott kelmeiből is jutányosan vállalkunk. Gyászkalapok 3 óra alatt készítenek

Moskovits Rózsika
(Aubon Marche)
Cluj, Str. Memorandului (v. Unió-utca) 9. 1427
Masamod cikkek gyári árban 00

Irodaberendezések
Kopenetz gépi asztalosműhelyben olcsón szerelhetők be
Cluj, Honvéd-utca 92

CLUB TRANSATLANTIQUE

Legnagyobb francia hajósársaság

Luxuszgőzösök

Newyork, Cuba, Mexico-ba stb.

Bukarest, Páris, Havre utvonalon át.

Vezérképviselőt Nagyrománia részére:
ADOLF SALOMON FIA
Bukarest, strada Paris No. 14

Legnagyobb kényelem, gyors utazás, kitűnő ellátás, elsőrangú kiszolgálás, külön kajuttok. Lloyd 1637 1544

Segesváry és Társai
festéknagykereskedés Cluj-Kolozsvár

Bizományi lerakat: **Dr. Paul Engländer lakkgyárak, Wien-Neulengbach,** elsőrendű kocsí-, butor-, zománc- és padlólakkok.

H. Schmincke & Co. Düsseldorf féle művészfestékek és kellékek.

Allandó nagy lerakat **Setzer és Krauss, Wien** féle ledig és csomagolt ultramarínokból

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 2 lei. Vastagabb betűvel szedett szavak 3 lei. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 20 lei. Jellegű hirdetésekre semminemű felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetésekkel a kiadóhivatalban vehetők át, vicékiek a kívánt címre továbbíthatnak. Erre a célra a hirdetési díjon kívül 2 lei 60 bani bélyegköltés fizetendő.

Wertheim kasszát keresek megvételre. Cím a kiadóban. 5629

Megbízható, lapszakmához értő akvizitőrt felvesszünk. Uj Kelet kiadóhivatala.

Elcserélném belvárosi orvosi rendelővel, ügyvédi vagy más irodának elsőrangban alkalmas egymásba nyíló két szobámat ugyanilyen konyhás lakással. Levelek „Csere“ jellegre a kiadóba küldendők. 5636

Calea Reg. Ferdinand 8. sz. házban irodának vagy műhelynek alkalmas körülbelül ötven négyzetméteres jelenleg üres telek hosszabb időre bérebe adó. Ajánlatok Sipos Jenő üzletébe adandók le. 5627

Keresünk egy ügyes, agilis, szakképzett, intelligens megjelenésű kereskedelmi utazót a rövid, kötött-szövött, norinbergi és diszmtáru szakmából, ki Erdély, Szilágy és Bánát vidékét huzamosabb ideig látogatta és az elsőrangú cégekkel teljesen be van vezetve. A román és német nyelv bírója előnyben részesül. Részletes sajátkezűleg irt ajánlatokat fényképpel együtt a kiadóhivatal „Agilis“ jellegével továbbít. Az ajánlatokat nem alkalmaztatás esetén visszaszámazzatjuk. 5634

A Dénesd (bajfalusi) fürdő f. hó 27-én megnyílik. Kincstári gyógyfürdő. Szoba, ellátás biztosítva. Kirándulótelep. Vasut és posta: Baia-Sprie (Felsőbánya). Köser étkezés. Nyaralóknak és festőknek árenda-mény. Lövy József bérlő.

Rövid és kötöttárak

legszebb választékban és olcsón beszerezhetők 5626
Dávid & Kohn cégnél Salfmar

קאנקורו!
נעפרטונטע קולטונעמינדע זוכט פער זאפארט איינען טיכטיגען שו"ב מודה' אונד נוסטען ב"ת וירא שמים מרבים צו אקעפטירען. זעלבער מוסס פאן 3 אנערקאנטע ארט'ה ראכניער קבלות האבען. רעפלקטאנטען האבען דיא קאפינע אידרע קבלות. צייגנוססע אידרע ביזדערדיגען ווירקענס. אלטער אונד פאמיליענשטאנד איינצוזענדען. צוד פראבע ווערדען נור בערופענע צוגעלאסען אונד נור פיר זאלכען דיא שפענען פערטונטע. געהאלט נאך איבעראיינקאממען. בארגאפונד אס 13. מאי 1923

מאיר ווייסמאן
צני דערשטיין

Buziás-fürdő א.י.ש. גאשטאוס בעדענדט vergrössert u. verbessert in jeder Beziehung. Samuel Guttman שמואל גוטמן 5617

Tüzifa és építési anyag (puhafa kivételével) kereskedésem fejlesztéséhez pénzes társat keresek. Cím a kiadóhivatalban. 5606

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására adni, hogy a Fürstenhof vendéglőt Franzensbadban május hó 15-én megnyitottam. Elsőrangú és szigoruan köser konyhával. Tisztelettel Simon Raab, Josef Nagel vendéglős veje Wienből. 5591

Márkné Klein Sári vendéglőjét Oláhszentgyörgyön máj. 15-én megnyitotta. 5592

Jernuti-Radnóti Nád-szövőgyári kiváló minőségű stukkaturnádszövet legversenyképesebb árban, bármily mennyiségben, eredeti gyári árban megrendelhető a gyár képviselőjénél, Luka Gyula cégnél Turda. 5604

Azonnali belépésre keresek két gyermekem mellé intelligens leányt délelőtti sétára. Németül tudók előnyben. Vadász, Dávid Ferenc-utca 5. 5620

Intelligens perfekt gépirónót keres újságíró délelőttre. Cimet a Majális-utcai penzióba (II. em. 1. ajtó) vagy e lap kiadóhivatalába kérek.

Nyolchónapos valódi farkaskutya eladó. Cím a kiadóban.

Városzerte feltűnést keltenek olcsóságuknál és jó minőségükkel fogva

W. Heller, Weisz Molnár és

divatárúháza
Cluj-Kolozsvár,
Calea Regele Ferdinand 6
legújabb nyári divatkülönlegességei:

120 cm. széles sima grenadinek minden színben	Lei 61.—
Sima zephirek minden színben	49.—
Legújabb mintájú szintartó mosóvoalok	55.—
Duplaszéles csikos divatanyagok	140.—

Telefon 31. **Ládagyár** Fióküzlet: Egeres
Mindennemű ládákat és fadobozokat összeszegezett és szétszedett részekben megrendelésre azonnal készít és szállít a legolcsóbb nappi áron 1361

Sajovics és Lebovits fakereskedés és ládagyár
Cluj, Strada Cernauti (volt Kajántó-ut) 1 szám

Erdélyi Pöstén!

A bizsai (Büdöspataka) Szolnokdoboka megyei **kénesfürdő** ujonnan átalakítva, modernül berendezve f. év június hó 10-én **megnyílik.**

Csuz, rheuma és ischias ellen a legbiztosabb hatású gyógyfürdő.

A fürdőtelepen szálloda, vendéglő (rituális konyha is) áll a közönség ellátására. Vasúti megálló. Jutányos árak. Előjegyzéseket elfogad a **Büdöspataki fürdőigazgatóság** Ileana-Mare-Nagyilonda.

Uj rövidáru üzlet! Husz év óta fennálló miderkészítő üzletemet rövid- és divatárúval kibővítettem 1543

Uj rövidáru üzlet!

Rosenzweig E. párisi mellfűző műterme Cluj, str. Reg. Maria 6

Figyelem! **„BOHN”** **Figyelem!**

féle zombolyai cserép össze nem tévesztendő bármely más gyártmányú cseréppel. A kizárólagos képviselőt **HOLLÄNDER MIKSA** temesvári fakereskedő bírja. **KÉRJEN MINTÁT ÉS ÁRAJÁNLATOT!**

Bohn Téglagyár Zombolya

Lupényi köszönet darabos rostált akna és apró eredeti bányában — prompt szállít

RÓZSA & FEHÉR

Timisoara az Urikány-Zsilvölgyi Kőszénbánya R.-társ. Bánát és Délerdély kizárólagos képviselője
Petroşeni Interurban telefon No. 41

Nagy mennyiségben érkezett:

Maister Lucius és Badische Anilinfabrik

Sósav	valamint mindenemű festék- és fűszerárú előnyös árak mellett nagyban és kicsinyben kaphatók.
Kénsav	
Szalmiákszesz	
Ablaktapasz (gít)	
Firniz	
Tavotta	
Olajok	
Enyv	
Kefearák	

KALMÁR

Aruforgalmi R.-T. Cluj str. Regina Maria 42

Mégis csak legjobb a

„RASOL IDEAL”

késnélküli borotváló por, amely az ország legrégebbi gyártmánya.

Kapható 1-es, 2-es és 3-as minőségben (utóbbi a legerősebb) 1/4 és 1/2 kg.-os szép kivitelű csomagolásban. 1481

5 kg. vétel franco-franco lei 180.—, kisebb mennyiségben lei 30.— kg.-kint. Hozzávaló csontkés darabonként lei 17 és 25

Óvakodjunk az ártalmas összetevőkből összeállított utáztatóktól. Csak az „Ideal” felírású a valódi, melynek jóságáért felelősséget vállalok.

Reszling József fodrász
Cluj, C. R. Ferd. 30. (a nagy vashíd mellett).

Főelárusítóhelyek:

Glanczmann Adolf illatszertár Sighetul Maramures	Jungreis Miksa Bucuresti str. 13 Septembrie 54
Rosenzweig Jakob illatszertár Dej	Max Sporn Cernauti Piata Dacia 3

valamint minden drogériában kapható.

SZERKESZTŐSÉG HIVATAL ÉS
Cluj, Kolozsvár, L. Pop (Brassai)
Telefon: Szerk és kiadóhivatal Zs. N. Sz. —
A kéziratok kizárólag szerkesztőségnek szentelők. Kézirat adunk vis
Cluj-Kolozsvár

Franciaország csodálkozni rajnak. Am most ciarország prote rá a rud. A a görögöktől, a vesebbet, mint kisajtolni Né tudnak fizetni. mint Németor Görögország va állam, amely in áll fegyverben. kevésbé harcias idején Clemenc jára üt és azt a fizet, az anatoh alatt egész Gör gök kétségbee közeledő veszed a francia biztat szeretnének meg mennek a béke biztosítékául biz is hajlandók tes szövetségesek t két állam köz viszonyt, amire delegátus magat hogyan viselked háboru esetén, laszt. A görög- ban éri el csucs közben jelentős mire e sorok m ismét fellángolt ez az újabb fegy tarthatatlan az a megszállás óta tika felett.

Nem így C akar háborút. m békés szándékkal konfliktust, am tására vezethet. más sokkal enyh héten. A szövö pontra helyezked tette, hogy haj ért teljes elégtét mindenestre kö viselői minden v janak meg. A W esenedesnek és nása után nyilván gyilkosság semm közti konfliktus é

Ami hetek Law angol min részben politikai helyét. Utódjána ten nem hat a utolsó napokig is jelöltek között C miért vitte épi pálmáját a kétség sebb koncepcióju egyrészt a City hogy Baldwin vo